

P. G. Crowley v úvodníku[1] k najnovšiemu číslu časopisu Theological Studies, tematicky zameranom na problematiku sexuálneho zneužívania, varuje pred lacným a pokryteckým optimizmom. Píše, že napriek tomu, že štatisticky nie je výskyt sexuálneho zneužívania zo strany vysvätených členov Cirkvi horší ako v iných profesiách; že sa to podarilo v niektorých oblastiach a diecézach významne znížiť; že mnohé prípady, ktoré sa dnes v médiách publikujú, sa odohrali desiatky rokov dozadu a páchatelia sú už zväčša po smrti; že sa v niektorých diecézach zaviedli ohlasovacie kontaktné body; že sa na mnohých miestach organizuje povinné vzdelávanie v tejto oblasti pre všetkých nositeľov akejkoľvek cirkevnej autority a poverenia a že prevažná väčšina prípadov sexuálneho zneužívania sa deje v rámci blízkej rodiny, nemožno ani jednu z vyššie uvedených skutočností použiť ako argument na upokojenie prekvapených veriacich i neveriacich a na odloženie problematiky *ad acta* do priečinku vyriešených problémov.

Emeritný pápež Benedikt XVI. poukazuje vo svojej kritizovanej eseji[2] na absenciu Boha v spoločnosti ako na príčinu aktuálnej krízy. Píše, že „západná spoločnosť je spoločnosťou, v ktorej Boh absentuje vo verejnej sfére a už sa mu nenačúva. A preto je spoločnosťou, z ktorej sa stále viac vytráca rozmer ľudskosti. Pri niektorých bodoch sa potom odrazu stane citelným, že priam samozrejým sa stalo to, čo je zlé a ničí človeka. Tak je to s pedofiľiou. Ešte prednedávnom sa teoretickému výskumu pedofílie venovala značná pozornosť. A teraz so zhrozením spoznávame, že na našich deťoch a mladých sa dejú veci, ktoré ich ohrozujú. Že sa toto mohlo rozšíriť aj v Cirkvi a medzi kňazmi, to nami musí otriasať v osobitnej miere. Ako to, že pedofília mohla dosiahnuť takýto rozmer? Posledný dôvod spočíva v neprítomnosti Boha. Aj my kresťania a kňazi radšej nehovoríme o Bohu, pretože táto reč sa nejaví byť praktická.“[3]

Treba však v pokore pred skutočnosťou priznať, že problém sexuálneho zneužívania je univerzálny a postupne sa odhaľuje aj v iných spoločnostiach a kultúrach nevynímajúc Afriku, Áziu a Latinskú Ameriku a týka sa aj miestnych cirkví v nich. Stredná Európa a Slovensko nie sú žiadnou výnimkou. Postreh Benedikta XVI. o neprítomnosti Boha v slovách (a skutkoch!) kresťanov a ordinovaných služobníkov je v tomto kontexte veľmi dôležitý. Emeritný pápež je zhrozený z toho, že sa tento praktický ateizmus dostal dovnútra Cirkvi. Vo svetle odhalených posledných rokov treba dodať, že veľmi široko a veľmi vysoko.

Čo sa udialo v takýchto prípadoch? Bázeň pred Bohom sa vytratila zo života niektorých pokrstených, ktorí boli navyše ordinovaní do služby Cirkvi a vystrojení autoritou rôzneho stupňa. Bázeň pred Bohom sa stávala v ich živote viac a viac nepraktickou - stále s menším vplyvom na myslenie a na rozhodovanie. Boh prestal byť Bohom v ich praktickom živote. Teda problém nie je primárne v spoločnosti a jej nastavení, ale - biblicky povedané - v suchých ratolestiach na viniči, ktorým je Cirkev, Kristovo tajomné telo. Preto má kritika smerovať nie k spoločnosti, ale naopak - dovnútra cirkevného spoločenstva, ktoré podobne ako zlí vinohradníci z Ježišovho podobenstva stratilo zo zreteľa bázeň pred majiteľom vinice (Mt 21, 33 - 46).

Pápež František to s bolesťou a zhrozením vyjadril a priznal v Liste Božiemu ľudu dňa 22. 8. 2018: „Boleť týchto obetí je sťažnosť, ktorá vystupuje do neba, ktorá sa dotýka duše a ktorá bola dlhý čas ignorovaná, zakrývaná alebo umlčovaná. Ale jej volanie bolo silnejšie než všetky opatrenia, ktoré ju chceli umlčať alebo sa tiež pokúšali niečo vyriešiť opatreniami, ktoré tomu ešte priťažili, upadnúc do spoluviny. Pán toto volanie počul a dal nám opätovne vidieť, na čej strane chce stáť. Máriina veľpieseň sa nemýli, a ako zvuková kulisa prechádza ďalej dejinami, pretože Pán si pamätá prislúbenie, ktoré dal našim otcom: «Rozptýlil tých, čo v srdci pyšne zmýšľajú. Mocnárov zosadil z trónov a povýšil ponížených. Hladných nakrmil dobrotami a bohatých prepustil naprázdno» (Lk 1, 51 - 53). A pociťujeme zahanbenie, keď si uvedomujeme, že náš spôsob života popiera a popiera to, čo vyslovujeme svojimi ústami. S hanbou a pokáním ako cirkevné spoločenstvo priznávame, že sme nevedeli byť tam, kde sme mali byť, že sme nereagovali včas rozoznajúc rozsah a závažnosť škôd, ktoré boli spôsobené v tolkých životoch. Zanedbali a opustili sme maličkých.“[\[4\]](#)

Pozornému čitateľovi neujde definícia tohto hriechu ako „do neba volajúceho“. Katechizmus nás učí, že sužovanie vdov a sirôt je jedným z troch do neba volajúcich hriechov. Do tejto kategórie patrí aj sexuálne a mocenské zneužívanie maloletých a zraniteľných osôb. Pomstu za to nesľubuje človek, ale samotný Boh! A Božie mlyny melú pomaly, ale isto. Apoštol Pavol pripomína Solúnčanom, že za hriechy proti čistote a úcte tela druhého človeka sa Pán pomstí: „Lebo to je Božia vôľa, vaše posvätenie: aby ste sa zdržiavali smilstva a aby každý z vás vedel mať svoju nádobu vo svätosti a v úcte, nie v náruživej žiadostivosti ako pohania, ktorí nepoznajú Boha, aby nik v tejto veci nevybočil z medzí a nepodvádzal svojho brata, lebo Pán sa za to všetko pomstí, ako sme vám už povedali a dosvedčili. (1 Sol 4, 3 - 6). Dostať sa do boja proti Bohu je to najhoršie, čo môže človeka stretnúť, a zároveň to najdiabolskejšie, čo môže robiť.

Zoči-voči diabolskej zákernosti tohto hriechu treba uvažovať o náprave a prevencii. Prvým krokom, ku ktorému vyzýva aj pápež František, je modlitba a pokánie. Hneď za tým ide maximálna snaha ochrániť zraniteľných a pomôcť obetiam, ktorá je motivovaná bázňou pred Bohom a láskou k blížnemu. Vidno tu podobnosť s bojom za „kultúru života“, ktorá je proti interrupciám a ďalším formám nespravodlivosti voči zraniteľným a bezbranným. Dlhodobá skúsenosť s bojom proti zabíjaniu počatého života sa môže preniesť aj do boja proti trápeniu a sužovaniu narodeného života. Podobne ako v prvom boji sa ukázalo ako účinné ukázať krásu a dôstojnosť počatého ľudského života v kontraste voči ohavnosti jeho zabitia, tak v prípade sexuálneho a mocenského zneužívania maloletých a zraniteľných osôb bude osožným odhalenie hrozných následkov zneužívania a zároveň odhalenie zákernosti stratégií páchatelov spolu s uvedením si rizikových faktorov, ktoré vedú k týmto ohavným činom.

Netreba sa diviť, keď sa počas toho ukáže pravda vyjadrená už apoštolom Pavlom, že „nás nečaká zápas s krvou a telom, ale s kniežatstvami a mocnosťami, s vládcami tohto temného sveta, so zloduchmi v nebeských sférach.“ (Ef 6, 13). Oblasť sexuálneho a mocenského zneužívania je totiž priestorom, kde sme ako kresťania povinní konať nie preto, že to od nás

žiada nejaká ľudská ustanovizeň, ale práve preto, že to od nás žiada Boh, a preto, že sme pokrstení v jeho mene a máme na to všetky účinné prostriedky.

ThDr. Štefan Novotný, PhD.
Katolícka univerzita v Ružomberku
Teologická fakulta v Košiciach
Centrum pre ochranu maloletých
Hlavná 89
040 01 Košice

[1] Porov. P. G. Crowley, *From the Editor's Desk*, Theological Studies 2019, Vol. 80(3), 505.

[2] Benedikt XVI., *Missbrauch und der Lösung der Kirchenkrise*. Slovenský preklad: <https://svetkrestanstva.postoj.sk/42574/cirkev-a-skandal-sexualneho-zneuzivania>. Esej bola kritizovaná najmä pre jej prvú časť, ktorá odkazuje na kontext sexuálnej revolúcie v 60. rokoch 20. storočia ako na príčinu zvýšeného počtu prípadov sexuálneho zneužívania.

[3] Tamže.

[4] <https://www.tkkbs.sk/view.php?cisloclanku=20180822031>

Článok bol publikovaný v časopise [Zasvätený život 01/2020](#).

Foto: halfpoint.sk

The post [Sexuálne zneužívanie maloletých a zraniteľných - nové bojisko pre kresťanov v 21. storočí](#) appeared first on [Zasvätený život](#).

(Zamyslenie zo stránky zasvatenyzivot.sk.)